

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
נלב"ע כ"ד ניסן תשע"ז

גליון
238

חדש!
התחזקת
מוכרת לצורכי
מס לפי סעיף
46

מנחם שהיה אב בית דין בזמן שהיה הלל נשיא, יצא, ונכנס שמאי במקומו, לאביי - יצא לתרבות רעה, לרבא - יצא לעבודת המלך ויצאו עמו שמונים זוגות תלמידים לבושים בגדי מלכות.

רבי יוחנן אמר: אל תהא שבות קלה בעיניך, אף במקום מצוה, שהרי סמיכה אינה אלא שבות ונחלקו בה גדולי הדור, ובא להוציא מדעת האומר שנחלקו אם שלמי חובה צריכים סמיכה.

סמיכה בכל כוחו בעיניו, ולכן אסרו האוסרים לסמוך ביום טוב משום שמתמש בכעלי חיים.

'דבר אל בני ישראל וסמך' - בני ישראל סומכים ולא בנות ישראל, לרבי יוסי ורבי שמעון מותרות לסמוך, אמר רבי יוסי סח לי אבא אלעזר פעם אחת היה לנו עגל של זבחי שלמים והביאנו לעזרת נשים וסמכו עליו נשים כדי לעשות נחת רוח לנשים, ולמ"ד צריך סמיכה בכל כוחו הקילו ידיהם שלא לסמוך בכל כוחם, שכיון שפטורים מסמיכה אסורים לסמוך בכל כוחם ולהשתמש בקדשים.

שימוש בצדדי בעלי חיים, שאין הדרך להשתמש שם - נחלקו אמוראים אם הוא בכלל איסור שבות, רב פפא הביא ראייה מהאוסרים סמיכה ביום טוב אף שנעשה בראש הבהמה שהיא צדדים, ולרב אשי אפשר שצדדים מותרים לכו"ע, ורק שימוש בראש שהוא שוה לגובה גב הבהמה אסרו כגב הבהמה.

חגיגה דף י"ז . שב"ק מברכים שקלים ויקהל - כ"ה אדר א' תשפ"ב

דף י"ז - ע"א

משנה . לבית שמאי: שלמי חגיגה קרבים ביום טוב, מפני שיש בהם גם אכילת הדיוט, וסומכים עליהם מערב יום טוב - שלא צריך תיכף לסמיכה שחיטה, ואין סומכים עליהם ביום טוב משום שבות (בבלי דף ט"ז). ואין מביאים עולת ראייה ביום טוב, שכתוב 'הוא לבדו יעשה לכם' - לכם ולא לגבוה. לבית הלל מביאים גם עולת ראייה, הגם שזמנה כל שבעה, שעיקר מצוותה ביום ראשון, וגם סומכים עליו ועל החגיגה. **עצרת שחל להיות בערב שבת - לבית שמאי יום טבוח לאחר השבת, כיון שאסור להקריב עולות ביום טוב ושבת, ואין אומרים שכיון שאין יום טבוח למחר מודים לבית הלל שיקרב בו ביום שמתוך שאתה מתייבש מהם אתה בא לפשוט. אבל לבית הלל יום טבוח בעצרת.**

עצרת שחל בשבת - גם לבית הלל יום טבוח אחר השבת, ואין כהן גדול מתלבש בכלים נאים בביתו ובשוק, כדי שיבינו הכל שאין היום יום טוב, מפני הצדוקים שהיו אומרים שיום טוב עצרת לעולם למחרת השבת.

עצרת יש לה תשלומים להקריב קרבנות החג כל שבעה, לר' אלעזר א"ר אושעיא המקור הוא ממה שנאמר 'בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות' - הוקש חג השבועות לחג המצות שיש לו תשלומים כל שבעה. ואין מקישים לחג הסוכות שיש לו תשלומים שמונה - שתפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת, שאפילו היה לך לתפוש את המרובה תפסתך תפיסה שיש בכלל המרובה המועט. **סוכות יש לו תשלומים גם בשמיני עצרת, שרק לענין פז"ר קש"ב יום טוב בפני עצמו הוא, אבל לחגיגה תשלומים דראשון הוא (כמו שדורשים לעיל דף ט"ו, מקרא 'בחדש השביעי תחוגו אותו').**

הוקש סוכות לחג המצות, מה חג המצות טעון לינה במוצאי יום טוב, שנאמר 'ופנית בבוקר והלכת לאהלך' והיינו בחול המועד שהרי אסור ביום טוב משום איסור תחומים, אף חג הסוכות טעון לינה.

דף י"ז - ע"ב

אמרה תורה מנה חודש ימים וקדש ראש חודש, מנה ימי ספירת העומר וקדש עצרת, מה ראש חודש באחד ממנוייו אף עצרת באחת ממנוייה, ולהוי אמינא - רק יום החמישי, שהרי סופרים ימים, ודחה רבא שהכוונה לשבוע של תשלומים, שהרי מונים בספירת העומר גם שבועות, ועוד שעצרת נקרא 'חג השבועות'.

המקור שעצרת יש לה תשלומים כל שבעה לרבי רבי אליעזר בן יעקב - שנאמר 'וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש' וסמוך לזה 'ובקוצרם', איזה חג אתה קורא וקוצר זה חג העצרת, ועל כרחך לימי התשלומים שהרי יום טוב אסור לקצור.

נצרכו שני הלימודים לתשלומי עצרת - שמהיקש לחג הפסח ס"ד שימי התשלומים אסורים במלאכה - קמ"ל 'ובקוצרם', ומפסוק 'ובקוצרם' לבד לא היינו יודעים מספר ימי תשלומים - קמ"ל ההיקש לפסח שהם כל שבעה.

חגיגה דף ט"ז . יום ו' פרשת ויקהל - כ"ד אדר א' תשפ"ב

דף ט"ז - ע"א

רבי עקיבא עלה בשלום וירד בשלום, ועליו הכתוב אומר 'משכני אחרך גרוצה, וביקשו המלאכים לדוחפו, אמר להם הקב"ה: הגיחו לזקן זה שראוי להשתמש בכבודי.

רבי עקיבא הבין מקום השכינה ונזהר שלא להציץ שם (או שלא טעה כמו אחר), שדרש קרא, לרבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן - 'ואתה מרבבות קודש', אות הוא וניכר ברבבה שלו, לרבי אבהו - 'דגול מרבבה', דוגמה וניכר הוא ברבבה שלו, לריש לקיש - 'ה' צבקות שמו', אדון הוא וניכר בצבא שלו, לרבי חייה בר אבא בשם ר' יוחנן - 'לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש, לא ברעש ה' ואחר הרעש אש, לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה והנה ה' עובר'.

ששה דברים בשדים, שלושה כמלאכים - יש להם כנפים, טסים מסוף העולם ועד סופו, שומעים מאחורי הפרגוד מה שעתיד להיות, שלושה כבני אדם - אוכלים ושותים, פרים ורבים, מתים.

ששה דברים בבני אדם, שלושה כמלאכים - יש להם דעת, מהלכים בקומה זקופה, מספרים בלשון הקודש, שלושה כבהמה - אוכלים ושותים, פרים ורבים, מוציאים רעי.

כל המסתכל בד' דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם - מה למעלה, למטה, לאחור, וכן מה לפניו הגם מה שהיה היה - משל למלך בשר ודם שבנו לו פלטרין גדולים על האשפה, אין רצונו שיזכירו האשפה.

כל שלא חס על כבוד קונו ראוי שלא בא לעולם, לר' אבהו - זה המסתכל בקשת, שכתוב 'כמראה הקשת... הוא מראה דמות כבוד ה'.' לר' יוסף - זה שיכול לכוף את יצרו ועובר עבירה בסתר, שכאילו דוחק רגלי שכינה ואומר בלבו אין השכינה כאן.

אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ואינו יכול לכוף את יצרו, טוב לו שיעשה בצניעה מבפנהרסיא, וילך למקום שאין מכירים אותו וילבש שחורים ויתעטף שחורים ויעשה מה שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפנהרסיא.

המסתכל בג' דברים עיניו כהות - בקשת (כ"ל), ובנשיא - שכתוב 'ונתת מהודך עליו', ובכהנים בזמן שבות המקדש קיים היו עומדים על הדוכן ומברכים את ישראל בשם המפורש - שהשכינה שורה על קשרי אצבעותיהם.

'אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף' - אם יאמר לך יצר הרע חטוא והקדוש ברוך הוא מוחל אל תאמין.

מי מעיד על האדם - אבני וקורות ביתו, נשמתו של אדם, לר' זריקא שני מלאכי השרת המלווים את האדם, וי"א אבריו של אדם.

משנה . יוסי בן יועזר אומר שלא לסמוך ביום טוב, ויוסף בן יוחנן אומר לסמוך, וזה היא מחלוקת ראשונה שהיה בין חכמי ישראל, ונחלקו בה דור אחר דור - יהושע בן פרחיה (לא) וניתאי הארכלי (כו), יהודה בן טבאי (לא) ושמעון בן שטח (כו), שמעיה (כו) ואבטליון (לא), הלל ומנחם לא נחלקו, שמאי (לא) והלל (כו).

דף ט"ז - ע"ב

הראשונים שהזכרו ראשון בכל זוג (יוסי בן יועזר, יהושע בן פרחיה, יהודה בן טבאי, שמעיה, הלל) היו נשיאים, והשניים (יוסף בן יוחנן, ניתאי הארכלי, שמעון בן שטח, אבטליון, מנחם, שמאי - שנכנס תחת מנחם) - אב בית דין, והיינו לרבי מאיר, אבל לחכמים - יהודה בן טבאי אב בית דין, ושמעון בן שטח נשיא.

יהודה בן טבאי הרג עד זומם אחר שנגמר דינו של הבעל דין קודם שנהרג, והשתבח בזה שהוציא מלב של צדוקים שאמרו שאין עדים זוממים נהרגים עד שנהרג הנידון.

שמעון בן שטח אמר ליהודה בן טבאי ששפך דם נקי, שאין עדים זוממים נהרגים עד שיזומו שניהם, מיד קיבל יהודה בן טבאי על עצמו שאינו מורה הלכה אלא בפני שמעון בן שטח, ולחכמים ששמעון בן שטח היה נשיא ויהודה בן טבאי היה אב בית דין - מעולם לא הורה הלכה בפניו, אלא קיבל על עצמו שאף לא יצטרף לשני דיינים אחרים בלי שמעון בן שטח.

כל ימי יהודה בן טבאי היה משתטח על קברו של העד זומם, והיה קולו נשמע, כסבורים העם לומר שקולו של הרוג הוא, אמר להם קולי הוא תדעו שלמחר הוא (כ"ב יהודה) מת ואת קולו נשמע, ורב אחא בריה דרבא אמר שאין ראייה מכך, שמא פייסו או תבעו לדין.

דף י"ח - ע"א

לריש לקיש המקור שעצרת יש לה תשלומים - שכתוב 'וחג הקציר', איזהו חג שאתה חוגג וקוצר בו זה תשלומים של חג העצרת, ולרבי יוחנן היינו חג הבא בזמן הקציר, וכמו 'חג האסיף' והיינו חג הבא בזמן האסיף שבסוכות ובחול המועד סוכות אסור לאסוף.

המקור לאיסור מלאכה בחול המועד -

לרבי יאשיה שכתוב 'את חג המצות תשמור שבעת ימים', תשמור לאו הוא.

לרבי יונתן - מה ראשון ואחרון שאין קדושה לפנייהם ולאחריהם, אסור בעשיית מלאכה, חול המועד שיש קדושה לפניו ולאחריו אינו דין שיהא אסור בעשיית מלאכה, ואין להוכיח מששת ימי החול שיש קדושה לפנייהם ולאחריהם ומותרים במלאכה - שאין בהם קרבן מוסף, ואין להוכיח מראש חודש שיש בו מוסף ומותר במלאכה - שאינו מקרא קודש.

לרבי יוסי הגלילי - שכתוב 'כל מלאכת עבודה לא תעשו' וסמוך לזה 'שבעת ימים תקריבו אשה'.

לרבי עקיבא - שכתוב 'אלה מועדי ה' ובהכרח שהכוונה לחול המועד, שהרי ראשון ושביעי כבר נאמרו.

לתנא דברייתא - שכתוב 'ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה', מה שביעי עצור מלאכה אף ששת ימים עצורים ממלאכה, והואיל וכתוב בשביעי 'עצרת' - שביעי עצור בכל המלאכות, ואין ששת ימים עצורים מכל מלאכה - לא מסרם הכתוב אלא לחכמים לומר לך איזה יום אסור ומותר ואי זו מלאכה אסורה או מותרת.

עצרת שחל בשבת - יום טוב שאחר השבת מותר בהספד ובתענית מפני הצדוקים האומרים שחג העצרת לעולם למחרת השבת, אבל אם חל יום טוב בשאר ימים - יום טוב אסור בהספד ותענית.

דף י"ח - ע"ב

משנה . נוטלים ידיים לאכילת פת חולין ומעשר, אבל לא לאכילת פירות, וכל הנוטל לאכילתם הרי הוא מגסי הרוח. לחכמים כל הטעון טבילה מדברי סופרים לאכילת תרומה אסור לאכול מעשר, ולדעתם נוטל ידיו גם לפירות מעשר.

התרומה והביכורים אסורים לזרים בלאו, וזר שאכלם - במזיד חייב מיתה ובשוגג משלם קרן וחומש, והם נכסי כהן, ועולים באחד ומאה, וטעונים נטילת ידיים, וטעונים הערב שמש אם נטמא בטומאה מן התורה.

לאכילת קדשים צריך לטבול ידיו בארבעים סאה, ואפילו סתם ידיים שלא נגעו בטומאה.

למי חטאת שנתקדש באפר פרה, אם נטמא ידיו באחד מן הדברים המטמאים את הידיים ולא את הגוף, נטמא גופו וצריך טבילה.

טבל לאכול חולין - הוחזק לחולין ואסור למעשר, טבל למעשר - הוחזק למעשר ואסור לאכול תרומה, טבל לתרומה - הוחזק לתרומה ואסור לקודש, טבל לקודש - הוחזק לקודש ואסור למי חטאת, טבול לחמור - הוחזק לקל.

טבל ולא הוחזק - שלא נתכוון לשם טבילת טהרה אלא לרחיצה בעלמא, כאילו לא טבל (יבואר בגמרא להלן דף י"ט. לגבי מה נאמר).

בגדי עם הארץ מדרס לפרושים, בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה, בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש, בגדי קודש מדרס לחטאת. יוסף בן יועזר היה חסיד שבכתונה והייתה מטפחתו מדרס לקודש, יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו והייתה מטפחתו מדרס לחטאת.

דף י"ט - ע"א

הנוטל או מטביל ידיו למעשר, וכל שכן לתרומה, אם נתכווין - ידיו טהורות, ואם לא - ידיו טמאות, אך לחולין אין צריך כוונה.

גל שנתלש ובו ארבעים סאה, ונפל על האדם ועל הכלים - טהורים, ולא גזרינן אטו חרדלית המים ששוטפת ויורדת ממקום גבוה, שהטובל בה לא עלתה לו טבילה שאין ארבעים סאה במקום אחד, וכן לא גזרינן אטו טבילה בכיפי הגלים.

מטבילים כלים בראש הגל המגיע לארץ, ואין מטבילים באמצעיתו של גל שעומד באויר כמין כיפה, שאין מטבילים באויר.

פירות שנפלו לתוך אמת המים, ופשט מי שידיו טמאות ונטלם - ידיו טהורות לחולין, והפירות אינם בכי יותן - שלא נוח לו בכיאת מים עליהם, ואם נתכווין ליתול הפירות בשביל שידוחו ידיו - ידיו טהורות והפירות הרי הם בכי יותן, שגלי דעתו שנוח לו בזה הנפילה, שעל ידה הדיח ידיו.

מקוה שנמדד ויש בו ארבעים סאה מכוונות, וירדו שנים וטבלו זה אחר זה - הראשון טהור, והשני - לשיטת תנא קמא טמא, שכבר חסרו המים ביציאתו של ראשון, לרבי יהודה - אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור, שהרי גוד אחית מים שעליו כאילו הם במקווה.

מחלוקת רבי יהודה וחכמים - ללישנא קמא של רב נחמן אמר רבה בר אבוב היינו רק טבילה משום מעלות דרבנן, אבל בטבילה לטומאה דאורייתא דרבני הכל השני טמא. וללישנא בתרא המחלוקת בטבילה לטומאה דאורייתא, אבל למעלות דרבנן לדברי הכל אף השני טהור.

טבל ועלה - מחזיק עצמו לכל דרגת קדושה שירצה, ואף כשאין רגליו נוגעות במים. אבל אם הוחזק לדבר קל אינו מחזיק עצמו לדבר חמור לאחר שעלה.

עודנו רגלו אחת במים - הוחזק לדבר קל מחזיק עצמו לדבר חמור, לרבי פדת היינו כשיטת רבי יהודה שאומרים גוד אחית לענין מעלות דרבנן, והיינו כלשון ראשון דלעיל, אבל ללשון שני הוא לכו"ע.

שלוש גזמות בנחל, עליונה ותחתונה של עשרים סאה, ואמצעית של ארבעים סאה, וחרדלית של גשמים עוברת ביניהם ומחברתם - לר' מאיר מטביל בעליונה, שאומרים גוד אסיק ארבעים של אמצעית למעלה, וכל שכן שסובר גוד אחית

וטובלים בתחתונה, ולרבי יהודה בתחתונה מטביל משום גוד אחית, אך אינו מטביל בעליונה משום שלא אומרים גוד אסיק.

דף י"ט - ע"ב

רישא של המשנה שכתוב 'טבל לחולין לא הוחזק למעשר' - כרבנן (דף י"ח:) דשני להו בין חולין למעשר, סיפא שכתוב 'בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה' ולא נאמר לאוכלי מעשר - כרבי מאיר המשווה מעשר לחולין, ורב אדא בר אדא מתני בספא דמתניתין ה' מעלות 'בגדי פרושים מדרס לאוכלי מעשר, בגדי אוכלי מעשר מדרס לאוכלי תרומה' וכו' - כרבנן.

דף כ' - ע"א

חולין שנעשו על טהרת הקודש (אדם הרגיל לאכול קדשים מקבל עליו לאכול חולין על טהרת הקודש) - לפי תנא קמא בבביתא הרי הם כחולין, לרבי אלעזר ברבי צדוק הרי הם כתרומה, ובגדי פרושים האוכלים חולין בטהרת חולין מדרס לאוכלי חולין בטהרת הקודש.

ממה שתנן במתניתין 'יוחנן בן גודגדא היה אוכל על טהרת הקודש כל ימיו והייתה מטפחתו מדרס לחטאת' - ולא 'מדרס לקודש' - משמע שחולין שנעשו על טהרת הקודש כקודש.

נפל סודרו מעליו, ואמר לחבירו תנה לי ונתנה לו - טמאה, ואפילו חבירו טהור, שחזקה אין משמר מה שביד חבירו, וגם חבירו לא חש לשומרה שהרי מימר אמר כיון שאמר תנה לי והוא אינו יודע אם טמא אני לא חש לטהרתו, ולהמחמיר בטהרות יש כאן היסח הדעת.

נתחלפו לו בגדיו של שבת בבגדיו של חול, וסבר על של שבת שהם של חול ולבשם - נטמאו, כיון ששל שבת עביד להו שימור טפי, הסיח דעתו משמירה מעלייתא שהיה רגיל לשומרם, וכאין בלבו לשומרם דמי.

מעשה בשתי נשים חבירות שנתחלפו כליהם בבית המרוחץ, ובא מעשה לפני רבי עקיבא וטימא, שכל אחת ואחת אומרת חברתי אשת עם הארץ ומסיחה דעתה מכליה.

המשמר את החבית בחזקת של יין ונמצאת של שמן - טהורה, וכן אם הושיט ידו לסל ליטול פת חייטים ועלתה בידו פת שעורים - טהורה, שמשמר בחזקת שהוא דבר זה ונמצא שהוא דבר אחר הוי שמירה.

הושיט ידו לסל שעל כתיפו, והמגריפה בתוך הסל, והיה בלבו על הסל ולא היה בלבו על המגריפה - הסל טהור, והמגריפה פסולה מלהשתמש בה בטהרות, אך אין מה שבסל טמא אם אומר שמרתי מדבר שנטמאו ולא מדבר הפוסלו, שיש שמירה לחצי.

מעשה באשה אחת שבאה לפני רבי ישמעאל, ואמרה: רבי, בגד זה ארגתיו בטהרה ולא היה בלבי לשומרו בטהרה, ומתוך בדיקות שבדקה אמרה לו: רבי, נדה משכה עמי בחבל. וכן היה מעשה באשה אחת שאמרה לו: מפה זו ארגתיו בטהרה ולא היה בלבי לשומרה, ומתוך בדיקות שבדקה אמרה לו: נימא נפסקה לי וקשרתיה בפה קודם שארגתיה, ויש לחוש שמא רוקה הטמא עדיין עליו, ואמר: כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים, בלבו לשומרו טהור אין בלבו לשומרו טמא.

דף כ' - ע"ב

היו חמרו ופועליו עמי הארץ טעונים טהרות, אף על פי שהפליג מהם יותר ממיל טהרות וטהרות, ודווקא אם הטביל חמוריו ופועליו לכהן, שאם לא כן חוששים שמא נגעו בהם ואין אדם משמר מה שביד חבירו (ב"ב:), ואין חוששים שלא נזהרו מנגע חבריהם - כיון שיכול לבוא אליהם פתאום דרך עקלתון יראים הם, אבל אם אמר להם 'לכו ואני אבוא אחריכם' כיון שנתעלמו עיניו מהם טהרות טמאות, שאין עם הארץ מקפיד על מגע חבירו.

הדרן עלך פרק אין דורשין
פרק שלישי - חומר בקודש

משנה . מעלות דרבנן: חומר בקודש מבתרומה - שבתרומה מטבילים כלי טמא בתוך כלי טמא / כלי הראוי להשתמש בתוכו ומאחוריו ובבית צביטתו - כל תשמיש ותשמיש שבו חשוב כלי בפני עצמו, שאם נטמא זה לא נטמא זה / הנושא מנעל של זב שהוא טמא מדרס נושא את התרומה בחבית של חרס, שאינה נטמאת אלא מאווירה / בגדי אוכלי תרומה מדרס לקודש / בא להטביל בגד טמא - אם רצה קושרו קודם הטבילה, ואם לא הוא אינו צריך לנגב קודם הטבילה - שאינם חשובים חציצה / כלים הנגמרים בטהרה ונזהר בהם משבא מן הגמר אין צריך לטבילה / חתיכות המונחות בכלי אחד, ונגעה טומאה באחת מהם / אין הכלי מצרפם שיהיו כולם טמאות כמוהו / השלישי פסול בתרומה ואינו פוסל עוד אחר / נטמאת אחת מידיה בטומאת ידיים שאינה מטמאה את הגוף - ידו השניה טהורה / מותר לאכול אוכלים שלא הוכשרו לקבל טומאה מעולם בידיים שניות / אין האונן ומחוסר כיפורים צריכים לטבילה - מה שאין כן כל אלו בקודש.

דף כ"א - ע"א

טבילת כלי בתוך כלי אינה טבילה לקדשים - לרב אילא משום שכובדו של הכלי הפנימי מכביד על הפנימי וחוצץ, ואף שגם בספא חשוב מעלה בחציצה דקתני שבטבילה לקודש צריך להתיר הקשר - רישא קמ"ל דהוי חציצה אף שהמים מצויפות הכלי, וסיפא קמ"ל דהוי חציצה אף שאין כובדו. לרבא הטעם שאין טובלים כלי בתוך כלי לקודש - גזירה שלא יטביל מחטים וצינורות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד ואין המים שבתוכו מחוברים למי המקווה.

דף כ"א - ע"ב

מספר המעלות שיש לקודש יותר מהתרומה - לרבי אילא י', שאף ששינוי י"א - טבילת כלי בתוך כלי והתרת קשר מעלה אחת היא, ששינוי משום חציצה. לרבא ורב נחמן בשם רבה בר אבוב י"א מעלות הם, שטבילת כלי בתוך כלי אינה משום חציצה אלא משום גזירת טבילת מחטים וצינורות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד. המעלות הראשונות של קודש (ה' לרבי אילא, ה' לרבא ורב נחמן), כיון שיש בהם חשש טומאה דאורייתא גזרו רבנן גם על חולין שנעשו על טהרת הקודש, אבל חשש אחרונות אין בהם חשש טומאה דאורייתא ולכן לא גזרו בחולין שנעשו על טהרת הקודש.

דף כ"ב - ע"א

טבילת כלי בתוך כלי שאינה טבילה לקודש, לרבי אילא משום חציצה ולרב גזירה משום טבילת מחטים וצינורות בכלי שאין פיו כשפופרת הנוד - והחילוק ביניהם היא בסל וגרורותני שמילא בכלים והטבילם, שיש בזה משום חציצה אך אין בזה גזירת כלי שאין בו כשפופרת הנוד, שאין כלים כאלו שאין בהם שיעור זה. וכבר נחלקו בזה תנאים, שלפי ת"ק הוי טבילה ולאבא שאול לא הוי טבילה. מקוה שחלקו בסל וגרורותני - הטובל שם לא עלתה לו טבילה, שעשה כב' מקוואות ואין שיעור לא בזה ולא בזה, והמים שבין נקבי הנצרים אינם מחברים - שהרי כל ימיות שבעולם מחוברים מחוברים שבארץ ולא חשוב כמחובר צריך ארבעים סאה במקום אחד.

המטביל מחטים וצינורות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד שלא עלתה לו טבילה, אם הכלי עצמו צריך טבילה - מינו שסלקא טבילה לגופו של כלי להיטהר תוכו על ידי מים הנכנסים דרך פיו עולה טבילה גם לכלים שבתוכו.

הטעם שגזרו שלא לטבול כלי בתוך כלי רק לענין קודש ולא לענין תרומה - שעל החברים עצמם אין לאסור שהם נזהרים להטביל כדיון, אלא שבקודש חוששים שעם הארץ יראה שטובל החבר כן וילמד ממנו והוא לא ידקדק לטבול כדיון, וצריך לקבל מהם קודש משום איבה, אבל בתרומה אין חשש זה, שאין מקבלים תרומה מהם כל השנה אלא בשעת הגיתות והבדים שהכל מטהרים כליהם, ואין בזה משום איבה שהם יכולים לתת לכהן עם הארץ כמותם, מה שאין כן קדשים חייבים ליתן לכהן שבבית המקדש, וכולם חברים ואינם יכולים לקבל מהם אם אינם מקפידים להטביל כדיון.

עם הארץ המביא יין לנסכים לשמן למנחות - לרבי יוסי מקבלים ממנו, שאם לא תהא לו איבה ויבנה במה לעצמו וישורף פרה אדומה לעצמו.

עם הארץ הבא להעיד - לחכמים אין מקבלים עדותו, ואמר רב פפא שבזמן הזה מקבלים, והיינו כשיטת רבי יוסי שיש לחוש לאיבה.

טובלים כלי בתוך כלי לתרומה, אף שיש חשש שעם הארץ ילמד ממנו ולא יקפיד לטבול כדיון ואנו שואלים מהם כליהם ומשתמשים בהם - שמכל מקום לא תצא תקלה מכך שהרי טובלים הכלים ששואלים מהם.

כלי חרס המוקף צמיד פתיל באהל המת, או מת בבית וטהרות בעליה והושיבו כלי חרס בפתח הארובה - חוצץ בפני הטומאה, לבית הלל - חוצץ ומציל על הכל, לבית שמאי - רק עם אוכלים ומשקים, מפני שהם רק לצורכו העצמי של עם - הארץ, ובלאו הכי כל מאכלו טמא, וכן מציל על כלי חרס שאין לו טהרה, שלא ישמע לנו לשוברו, אבל אינו מציל על כלי שטף שאפשר לטהרו, שכלי עם הארץ טמא ואינו חוצץ, וחברים שואלים ממנו כליו ויש להקפיד על טהרתם, שאין לומר שהחברים יטבולו קודם השימוש, שהרי לטומאת מת צריך הזאת שלישי ושביעי ואין בני אדם משאילים לשבעה ימים.

דף כ"ב - ע"ב

אמר רבי יהושע לבית שמאי: בושני מדברייכם, שנמצא שאשה העומדת בעליה זה שכלי חרס חוצץ בינה לבין המת שבבית, לשה בעריבה - אשה ועריבה טמאים שבעה, ובצק טהור. נטפל לו אחד מתלמידי בית שמאי ואמר לו שטעמם הוא משום שכלי עם הארץ טמא וכלי טמא אינו חוצץ, ואם אתה אומר לו שהכל טמא לא ישגיא, ולכן טהרו לו אוכלים ומשקים וכלי חרס שאין להם טהרה. הלך רבי יהושע ונשתטח על קברי בית שמאי, אמר: נעניתי לכם עצמות בית שמאי, ומה סתומות שלכם כך, מפורשות על אחת כמה וכמה, וכל ימי הושחרו שיניו מפני תעניתו.

נאמנים עמי הארץ על טהרת טבילת טמא מת, לאביי רק על טבילת גופו ולא על כליו, לרבא גם על כליו נאמן אם אומר מעולם לא טבילתי כלי בתוך כלי, אבל אם אומר שטבילתי כלי בתוך כלי אבל לא טבילתי כלי בפיו כשפופרת הנוד אינו נאמן.

נאמן עם הארץ לומר שהפירות לא הוכשרו לקבל טומאה, ואינו נאמן לומר שהוכשרו ולא נטמאו.

חבר שבא להזות, ואמר שראוי לקבל הזאה ראשונה מזין עליו מיד, עם הארץ שבא להזות אין מזין עליו עד שיעשה בפניו שלישי ושביעי, ואף על פי שנאמן לומר שטבל הלינו מתוך חומר שהחמרת עליו בתחילתו שלא להאמין להזאה עליו על כל שסופו.

אחוריים, אוגנו, אוננו, וידיו של כלי עץ או מתכת שנטמאו בטומאה דאורייתא - כל הכלי טמא, אך אם נטמאו ממשקים ראשונים - מדאורייתא וטהורים, וגזרו חכמים טומאה אטו משקים שהם אב הטומאה כגון רוקו של זב ומימי רגליו, וכדי שלא ישרפו עליה תרומה וקדשים עשו חכמים היכר שאין כל הכלי טמא אלא החלק שנגעו בו המשקים הטהורים שטומאה זו מדרבנן, ורק אם נגעו המשקים בתוכו - כולו טמא. והיינו דווקא לתרומה, אבל לקדשים בכל מקום שנגעו המשקים כל הכלי טמא.

בית הבצית של כלי - לר' יהודה בשם שמואל הוא החלק שעל ידו מחזיק בכלי ומושיט לאחרים, כמו 'ויצטב לה קלי' - שהושיט לה. לרב אסי בשם ר' יוחנן הוא מקום קיבול לעצמו בקערה, שאיטנסים נותן שם חרדל או חומץ לטבל בו אוכל. החילוק בין אחוריים של כלי לתוכו כשנטמא במשקים שאם נטמאו אחוריו אין כל הכלי טמא - היינו דווקא לענין תרומה, אבל לענין חולין שנעשו על טהרת הקודש נטמא כל הכלי, וכדון קודש.

בְּאֶדָּר בְּאֶדָּר מְשִׁיעִין עַל הַשְּׁקָלִים
לועז יקר צינים אלו שאין לנו להיטען רק על אציעו שצטיעים
וזכות התורה ענצא ועצלא אצא הרם תרועתק וקח חלק ציכוי
הרצים צהפצת סיכויי הדף היומי - עמודים אשר אלפי לועזי
דף היומי צינים ענצו ציחצי העולם ותחתום הוראת קצו צערים
פלוס צעורה וסיוע לעפעל זה צקוד טלוכה 4334

דף כ"ג - ע"א

הנושא סנדל זב הטמא מדרס נושא את התרומה בחבית, אך לא את הקודש, משום מעשה שהיה באחד שהעביר חבית של יין קודש ונפסקה רצועה של סנדלו ונטלה והניחה על פי חבית ונפלה לאוויר החבית ונטמאת.

לרבי חנניא בן עקביא כל מקום שגזרו חכמים משום מעשה שהיה לא גזרו אלא כדוגמת המעשה, ולכן בנידון זה כיון שהמעשה שמחמתו גזרו היה כשנשא קודש, גזרו רק בקודש ולא בתרומה.

מעשה באחד שהעביר בספינה מי חטאת ואפר חטאת בנהר הירדן, ונמצא חבית מת תחוב בקרקעיתה של ספינה, באותה שעה אמרו לא ישא אדם מי חטאת ואפר חטאת ויעבירם בירדן ובספינה, לרבי חנניא בן עקביא לא אסרו אלא בירדן ובספינה וכמעשה שהיה, ולשיטת תנא קמא אסור בכל הנהרות, ואסור גם לעמוד בצד זה של נהר ולזרוק לצד אחר, וכן אל ישיטם על פני המים, ולא ירכיבם על גבי בהמה ועל גבי חבירו אלא אם כן היו רגליו נוגעות בקרקע, משום שמעשה שהיה בספינה שמהלכת באוויר וגזרו על כל האוויר, אבל מעבירים על גבי הגשר.

איבעיא בגמרא אם הגזירה שהנושא מדרס לא ישא קודש גזרו גם בסנדל טהור, ואם גזרו גם על הנושא חבית סתומה או רק בפתוחה.

עבר ונשא סנדל של זב וחבית של קודש - לרבי אילא הקודש טמא, ולרבי זירא טהור.

כלים הנגמרים בטהרה - צריכים טבילה לקודש אך לא לתרומה, שאף שגמרם חבר חוששים שמא קודם שנגמר הכלי ניתז עליו רוק מפי עם הארץ, ורוקו מטמא שמא זב הוא, ובשעה שנגמרו עדיין היה הרוק שעליו לח ומטמא הכלי.

כלים הנגמרים בטהרה שצריכים טבילה לקודש - אין צריכים הערב שמש לכו"ע. מטמאים היו את הכהן השורף את הפרה, ומטבילים אותו, ועושה מעשה הפרה מיד קודם הערב שמש, כדי להוציא מלבם של צדוקים שהיו אומרים במעורבי שמש הייתה הפרה נעשית, שחכמים למדו מריבוי הפסוק שטבול יום כשר, וכן כל תשמיישי פרה העשויים בכלי המקבל טומאה טעונים הכלים טבילה ומשתמשים בהם קודם הערב שמש.

דף כ"ג - ע"ב

צריכים לעשות היכר לצדוקים שמשתמשים בכלים טבולי יום למעשה פרה, לכן לרבי יהושע מטמאים וטובלים אותם ומשתמשים בהם קודם הערב שמש, לרבי אליעזר - שפופרת שחתכה חבר לתת בתוכה אפר פרה אין צריך לטמאות שבין כך צריכה טבילה שחוששים שמא ניתז עליה רוקו של עם הארץ קודם גמר כלי והיה עדיין לח בשעת גמר הכלי, ואף על פי כן יש היכר שהרי עשאוהו כטומאת מת ביום העשויים לטהרות שבעלמא צריך הערב שמש, וכאן לא.

אף שעשו הרבה מעלות בפרה אדומה מחמת הזלזול שהיו מטמאים כהן השורף לעשותו טבול יום, מכל מקום לא חידשו בגזירת מעלותיה דבר שאינו מצוי בשום מקום, ולא נתנו טומאה לכלי שאינו ראוי לטומאה, כגון כלי שאינו מיוחד לשיבה ואינו נעשה אב הטומאה במושב הזב שיהא טמא משכב בפרה, אבל בכלי הראוי לקבל טומאה חידשו בו לעשותו כטמא מת הגם שלא נגע במת.

לזכות האשה החשובה מרת רחל בת לאה לברכה והצלחה בכל הענינים

דף כ"ד - ע"א

בקודש הכלי מצרף חתיכות שבתוכו, שאם נגעה טומאה באחת מהם נטמאו כולם, לרב חנין מדאורייתא הוא, שכתוב 'כף אחת עשרה זהב מלאה קטורת' יתור 'אחת' מלמד שהכתוב עשה לכל מה שבכף אחת לענין קדשי מזבח, ולרב חייא בר אבא בשם רבי יוחנן בעלה מדרבנן היא.

העיד רבי שמעון בן בתירא על אפר חטאת, שאם נגע הטמא במקצתו מטמא את כולו, ואף לרב חנין הוא רק מדרבנן, שאינו קדשי מובח. הוסיף רבי עקיבא הסולת והקטורת והלבונה והגחלים, שאם נגע טבול יום במקצתו פסל את כולו, לפי שהכלי מצרפם מדרבנן, ולרב חנין שלומדים מקרא שכלי מצרף קדשים מה דקתני 'סולת' היינו שיידי המנחה, שמדאורייתא כלי מצרף דווקא בדבר הצריך כלי, ורבנן גזרו גם בדבר שאינו צריך כלי, ומה דקתני 'קטורת ולבונה' - שמדאורייתא רק כלי שיש לו תוך מצרף, ורבנן תקנו גם כשאין לו תוך, כגון שצברם על גבי עור שלוק. שלישי בקודש טמא - שנאמר בכשר שלמים 'הבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל', והיינו אף שנגע בשני שנקרא טמא - שהרי נאמר בשרצים שנטפו לכלי 'כל אשר בתוכו יטמא', הכלי ראשון ומה שבתוכו שני.

רביעי בקודש פסול - מקל וחומר, מה מחוסר כיפורים שמותר בתרומה פוסל בקודש, שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקודש.

שינוי במשנה שאם נטמאה אחת מידיו גם ידו השנייה טמאה לענין קודש - לרב שיזבי היינו דווקא בחיבורים, והיינו שרק אם ידו הטמאה נגעה בידו הטהורה בשעה שידו הטהורה נגעה בקודש נטמא הקודש, שגזרו רבנן שלא יגע בקודש בידו הטמאה, אבל אם נגעה ידו הטהורה בקודש אחר שפירשה ממנה ידו הטמאה לא נטמא הקודש, לאביי - ידו השנייה נטמאת לטמא גם שלא בחיבורים. ידו הטמאה מטמאה ידו השנייה לקודש, אף על פי שהיא נגובה, ובוודאי לא נגעה ידו הטהורה במשקים שבידו השנייה שדינם כראשון לטומאה. ומכאן הוכיח אביי שאף שלא בחיבורים יד מטמאה חברתה, שאילו בחיבורים אין רבותא בנגובה.

דף כ"ד - ע"ב

ידו אחת הטמאה שנגעה בידו של חבירו - לרבי יוחנן טמאה, ריש לקיש - בתחילה חלק על רבי יוחנן וטיהר, ובסוף חדה לו.

יד מטמאה בחבירה - לרבי אם נגעה חבירתה בקודש מטמאתו לטמא אחרים (שלישי); לרבי יוסי ב"ר יהודה פסלתו ואינו מטמא אחרים (רביעי).

אוכל תרומה שלא הוכשרה בידיים שהם שניות, אך לא קודש, שחבית הקודש מכשרתם.

תחב חבירו קודש לתוך פיו או הוא עצמו על ידי כוש וכרכר שהם פשוטי כלי עץ שאין מקבלים טומאה, וידין שניות - אסור לו לאכול צנור ובצל של חולין עם הקודש, פן יגעו ידין הטמאות בקודש שבתוך פיו, אך בתרומה, לא גזרו שלא לאכול עמה אוכלים גבונים של חולין.

האונן ומחוסר כיפורים צריכים טבילה לקודש - כיון שהיו אסורים בקודש עד כעת הצריכו חכמים טבילה.

משנה . חומר בתרומה מוקדש - שביהודה נאמנים עמי הארץ על טהרת יין ושמן של קודש לא ימות השנה, ובתרומה נאמנים רק בשעת הגיתות והבדים שהכל מטהרים אז את כליהם.

עברו הגיתות והבדים והביא עם הארץ לכהן חבר יין של תרומה לא יקבלה ממנו, אבל מניחה עם הארץ לגת הבאה ואז יתננה לכהן, ואם אמר הפרשתי לתוכה רביעית קודש נאמן, שמיגו שנאמן על הקודש נאמן על התרומה.

בכדי יין ושמן המדומעות - נאמנים על טהרת הכדים בשעת הגיתות והכדים, וקודם לגיתות שבעים יום (בבואר להלן דף כ"ה).

חגיגה דף כ"ה . יום א' פרשת ויקרא ' ג' אדר ב' תשפ"ב

דף כ"ה - ע"א

בגליל אין עמי הארץ נאמנים על טהרת יין ושמן של קודש, מפני שאי אפשר להביא קודש משם לירושלים בטהרה, שרצועה של ארץ העמים מפסקת בין גליל ליהודה, וחכמים גזרו טומאה על ארץ העמים. והיינו לפי רבי הסובר אהל זרוק לאו שמיא אהל, אבל לרבי יוסי ב"ר יהודה שמיא אהל, ואפשר להביא בשידה תיבה ומגדל ולא יטמאו בטומאת ארץ העמים.

כלי חרס המוקף צמיד פתיל - אינו מציל קודש ומי אפר פרה מקבלת טומאה, אך מציל מים שעדיין לא ניתן האפר עליהם.

חברים שבגליל מטהרים יינם ושמןם למזבח, אף על פי שרצועה של ארץ העמים מפסקת ואינם יכולים להעלותם בטהרה לירושלים - שמיא יבא אליהו ויראה להם שביל שאינו מארץ העמים לעבור בו לירושלים.

נאמנים עמי הארץ ביהודה ובגליל ובעבר הירדן על התרומה בשעת הגיתות, אבל אחר שעבר זמן הגיתות לרוב העולם שוב אינם נאמנים גם על אלו המתאחרים שהם עדיין בנת, ולכן עם הארץ שבא לגמור זיתיו אחר הזמן, ששיר קופה אחת לצורך תרומתו, ויתננו לכהן שיראה שעדיין לא הוכשרו הזיתים, ויעשה בטהרה.

עברו הגיתות והבדים והביא עם הארץ לחבר חבית יין של תרומה - לא יקחנו, ואם עבר ולקחה - ספק בגמרא אם יכול הכהן להניחו אצלו עד הגת הבאה ומותר לו בשתיה, או לא.

דף כ"ה - ע"ב

חבר יעם הארץ שירשו את אביהם עם הארץ - יכול החבר לומר לעם הארץ טול אתה חטים שבמקום פלוני שהוכשרו ואני אטול חטים שבמקום פלוני שלא הוכשרו, וכן טול אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני, כיון שמיין אחד הוא אמרינן יש ברייה, אבל בשני מינים כגון לח ויבש או חטים ושעורים אין לומר ברייה, שהרי כשמת אביהם נבל חלק לזה וחלק לזה בכל המינים, ונמצא חבר זה מחליף את שלו עם הארץ, ואסור להחליף עמו ולמכור לו משום שעובר ב'לפני עור לא תתן מכשול'.

חבר שירש לח ויבש מאביו עם הארץ - היבש שלא הוכשר לקבל טומאה יאכל, ואת הלח שורף, ואפשר לפרש 'שורף' הכוונה שאם הוא שמן מדליק לנרות, אך לפי חזק ספק הנ"ל שיכול להניחו לזמן הזת ואז מותר להשתמש בו, אין לפרש כן, שהרי שמן יש לו גת ויכול להניחו, אלא מדובר בדבר שאין לו גת, כגון שכר תמרים, ו'שורף' היינו שמאבדו, ומדובר גם שאין יכול להשתמר עד הרגל, שאם יכול - יניחו עד הרגל, שטומאת עם הארץ אינה ברגל.

בודקים את בית הפרס למי שהולך לעשות פסחו, כיון שבית הפרס אסור רק מדרבנן לא העמידו דבריהם במקום כרת, אך אין סומכים על הבדיקה לאוכלי תרומה, כיון שאפשר להמתין עם אכילתה עד שיזה שלישי ושביעי ויטבול.

בדיקת בית הפרס לפסח - לשמואל מנפח לפניו, ואם יש עצם כשעורה רואהו ונשמת ממנו, לר' חייא בר אבא משמיה של עולא בודקו אם נידש כבר ברגל בני אדם ואז סומך שכבר לא ניפח בו עצם כשעורה.

בדק בית הפרס לצורך הפסח ועבר בו - לרבה בר עולא אסור לאכול תרומה, לעולא מותר לאכול תרומה, שכיון שהועילה הבדיקה לקרבן פסח הועילה גם התרומה, והוכיח ההוא סבא כדבריו מנאמנות עם הארץ על חבית של תרומה כשהפריש לתוכה קודש משום מיגו.

נאמנות על טהרת קנקנים: במלאים קודש - מיגו שמהימן על קודש שבה נאמן גם על הקנקן. אחר שיערה מהם הקודש וכן במלאים תרומה בשעת הגיתות - אינו נאמן, שאינו נאמן אלא על התרומה, והכהנים החברים שמקבלים מהם התרומה מעבירים אותה לכליהם. ואם מטהר טבלו ליטול ממנו נסכים ואז יש בחבית גם קודש - מיגו שמהימן אקודש מהימן נמי על התרומה ועל הקנקנים, שגנאי לקודש שיהיה הקנקנים שעירו מהם בחזקת טומאה והוא קרב, והיינו קנקנים 'המדומעות' ששינו במשנה שנאמנים עליהם.

ממשנתנו למדנו שההירוס חייב להכין את החבית שבעים יום קודם הגת.

חגיגה דף כ"ו . יום ב' פרשת ויקרא ' ד' אדר ב' תשפ"ב

דף כ"ו - ע"א

משנה . מן המודיעין ולפנים לצד ירושלים לוקחים מעמי הארץ כלי חרס הדקים לצורך קדישם כגון קדרות כוסות וקיתוניות, ונאמנים על טהרתם, שאי אפשר בלא הם, שבירושלים אין עושים כבשונות מפני העשן.

קדר שהביא הקדרות מחוץ למודיעין לפנים - רק הוא נאמן על הקדרות שהביא, אבל אם מסרם ליד קדר עם הארץ במודיעים ולפנים אינו נאמן, ואינו נאמן על קדרות אחרות שלא הכניס, ואינו נאמן אלא אצל החברים שראו שהכניס.

נאמנות במודיעין עצמה - אם קדר יוצא מלפנים מן המודיעין ונכנס למודיעין וחבר כנס מחוץ למודיעין, מותר ליקח ממנו, שהקדר לא יחזור שוב לאחוריו ואם לא עכשיו אימתי, אבל שניהם נכנסים שיכול החבר להמתין עד שיכנס הקדר לפנים מירושלים, או שניהם יוצאים - שלא לקח כשהיה בפנים, או חבר יוצא וקדר נכנס - אינו נאמן.

כלי חרס שנאמן עליהם - לריש לקיש דווקא דקים שניתלים ביד אינו יוחנן אפילו שאין ניתלים ביד אחת.

כלי חרס המלאים משקים חולין - לריש לקיש אינו נאמן על הכלים, לרבי יוחנן נאמן, אבל המשקים עצמם טמאים, וכל דברי חכמים כך הם, וכמו שמצינו לעיל (דף כ"ב:) שכלי חרס בארובה חוצץ מפני טומאת המת על דברים שאי אפשר לטהרם, ולא על כלי שטף שאפשר לטהרם, ונמצא כלי שטף מלא משקה, שהכלי טמא והמשקים טהורים.

משנה . גבאים ישראלים שנכנסו לתוך הבית למשכן למס המלך נאמנים לענין קודש (ולא לתרומה) לומר שלא נגעו בתוך הכלי חרס, ואם יש נכרי עמהם אין נאמנים שיראים אם לא יחפשו כל הבית, ונחלקו רבי יוחנן ורבי אליעזר אם משום שאימת נכרי עליהם או משום שאימת המלכות עליהם, ונפיק מיניה בנכרי שאינו חשוב שיש אימת מלכות ולא אימת נכרי.

גנבים שגנבו ועשו תשובה שהחזירו את הכלים נאמנים לומר שלא נגענו.

בירושלים נאמנים על כלי חרס גסים ודקים לקודש (במודיעין נאמן רק על הדקים), מפני שבירושלים אין עושים כבשונות.

בשעת הרגל נאמנים כולם על התרומה, שנאמר 'ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים' - הכתוב עשה כולם חברים.

משנה . חבר שפתח את חביתו למכור יין ברגל בירושלים, וכן אם התחיל למכור ככרו, ועמי הארץ ממשמשים בהם, ומגעים ברגל טהור שדינם כחברים, ולא גמרו ברגל - לחכמים לא יגמור אחר הרגל, שמגעים טמא למפרע, לרבי יהודה יגמור אחר הרגל, שאם אתה אומר לא יגמור לא יתחיל, ולא יהיה מזון מצוי לעולי רגלים.

לדעת חכמים שחבר שלא גמר למכור יינו וככרו ברגל לא יגמור אחר הרגל, נחלקו רבי אמר ור' יצחק נפחא אם יש צד לומר שיכול להניחו לרגל אחר, או לא כיון שטמא למפרע.

משנה . משעבר הרגל מעבירים כלי העזרה ממקומם להטבילם ולטהר העזרה מטומאת עם הארץ, שאחר הרגל טמאים למפרע.

נגמור יום טוב בערב שבת - לא היו מטבילים כלי העזרה עד אחר השבת, מפני כבוד השבת שהכהנים טורדים בצרכי שבת, ולרבי יהודה כן הוא גם אם נגמור יום טוב ביום חמישי, משום שאין הכהנים פנויים במוצאי יום טוב שטורדים להוציא הדשן שבאמצע המזבח שנתקבץ שם כל ימות החג.

דף כ"ו - ע"ב

משנה . כל הכלים שהיו במקדש יש להם שניים ושלישים, שאם נטמאו יביאו אחרים לתחתיהם.

כל הכלים שהיו במקדש טעונים טבילה אחר החג, חוץ ממוזבח הזהב ומוזבח הנחושת, לרבי אליעזר - משום שאין מקבלים טומאה מפני שהם כקרקע שנאמר 'מוזבח אדמה, ומוזבח הזהב הוקש למזבח אדמה, ולחכמים - מפני שהם מצופים (יתפרש להלן דף כ"ז:).

הכהנים אומרים לעמי הארץ ברגל 'הזהרו שלא תגעו בשולחן', משום שאי אפשר לסלקו ממקומו לאחר החג כדי להטבילו, שנאמר 'לחם פנים לפני תמיד'.

מנורה - לתנא דמתניתין טובלים אותה אחר הרגל, שמתר לסלקה ממקומו שלא נאמר בה 'תמיד', ואף שאתכר בה 'נוכח השולחן' היינו וקובע לה מקום. לתנא דברייתא גם עליה מזהירים עמי הארץ שלא לגעת בה, כיון שנאמר בה 'נוכח השולחן' היינו כל זמן שהשולחן שם תהא מנורה נכחו, ואסור לסלקה ממקומה כדי להטבילה.

כלי עץ העשוי לנחת במקום אחד אינו מקבל טומאה, שנאמר 'מכל כלי עץ או בגד או עור או שק' - הוקש כלי עץ לשק, מה שק מטלטל מלא וריקן אף כלי עץ, יצא כלי העשוי נחת. שולחן אינו בכלל כלי העשוי לנחת ומקבל טומאה, כמו שכתוב 'על השולחן הטהור' והיינו שזיהרו שיהיה טהור, והוא מפני שהיו מטלטלים אותו ומגביהים אותו ומראים בו לעולי רגלים לחם הפנים, שנס גדול נעשה בו שבעת סילוקו היה חם ככשעת סידורו, ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום.

כלי עץ העשוי לנחת שציפו במתכת - הולכים אחר הציפוי ומקבל טומאה, שכלי מתכת לא הוקש לשק ומטמא גם בעשוי לנחת.

שולחן וכסא שנפחת משיעורם או שחיפם בשיש - אינם מקבלים טומאה, שכלי אבנים אינו מקבל טומאה, ואם שיר מהפחיתה או מהחיפוי מקום הנחת כוסות - טמא, שעדיין ראוי למלאכתו הראשונה. לרבי יהודה דווקא אם שיר גם מקום הנחת לחם ובשר, שרק אז יש עליו שם שולחן.

ציפוי שיש מבטל כלי עץ מקבלת טומאה - לריש לקיש רק בעץ אכסלגים הבאים ממדינת הים שאינו חשוב, לרבי יוחנן אפילו אם העץ חשוב הולכים אחר הציפוי.

ציפוי שאינו מחזק משמרים יפה, או שלא כיסה שפת השולחן סביב - בעי ריש לקיש מרבי יוחנן אם גם בזה הציפוי מבטל קבלת טומאה מכלי עץ, והשיבו שמבטל.

השולחן שבמקדש - הגם שהיה עץ מכוסה זהב, אין הולכים אחר הציפוי אלא אחר העץ, שנאמר 'המזבח עץ', ולכן אילו היה כלי העשוי לנחת לא היה מקבל טומאה כדון כלי עץ העשוי לנחת.

חגיגה דף כ"ז . יום ג' פרשת ויקרא ' ה' אדר ב' תשפ"ב

דף כ"ז - ע"א

המזבח עץ... וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' - פתח במזבח וסיים בשולחן, שבזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על אדם, עכשיו שולחנו של אדם מכפר עליו - בהכנסת אורחים.

המזבחות אינם מקבלים טומאה, שנאמר 'מזבח אדמה תעשה לי' - הכתוב קרא אדמה, והוקש מזבח הזהב למזבח הנחושת, שנאמר 'המנורה והמזבחות' הוקשו מזבחות זה לזה.

חכמים ירושלים על רבי אליעזר שאמר במשנה שאין מזבחות שאין מקבלים טומאה מפני שהם כקרקע, ואמרו 'מפני שהן מצופים', ושני דרכים בכונותם: א. סוברים שמקבלים טומאה ואין לטהרם מפני שהם כלי עץ העשויים לנחת - מפני שמצופים זהב ונחושת ודינם ככלי מתכת. ב. אמרו לרבי אליעזר: אין אתה צריך לטעם מפני שהם אדמה, שאין לטמאות משום ציפויים - שהציפוי בטל לעץ, שנאמר 'המזבח עץ', וממילא אינם מקבלים טומאה מפני שהם כלי עץ העשוי לנחת.

תלמידי חכמים אין אור של גיהנום שולטת בהם - מה הסך מדמה של סלמנדרא (היה הנביא מן האור) על אור שולטת בו, תלמידי חכמים שכל גופם של שנאמר 'הלא כה דברי כאש ואום ה', על אחת כמה וכמה.

אין אור של גיהנום שולטת בפושעי ישראל - קל וחומר ממוזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב, כמה שנים אין האור שולטת בו, פושעי ישראל שמלאים מצוות כרמון שנאמר 'כפלח הרמון רקתך' - ריקנים שבך, על אחת כמה וכמה.

הדרן עלך חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

יהי רצון מלפניך כשם שעזרתני לסיים מסכת מועד כן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם